

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 30.7.2001
KOM(2001) 446 endelig

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET**

Det Europæiske Genopbygningsagentur

Årsrapport for 2000

jf. artikel 4, stk. 14, i Rådets forordning (EF) nr. 2667/2000

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET**

Det Europæiske Genopbygningsagentur

Årsrapport for 2000

jf. artikel 4, stk. 14, i Rådets forordning (EF) nr. 2667/2000

INDHOLDSFORTEGNELSE

Hovedpunkter	4
1. SAMMENDRAG	5
2. AGENTURETS OPRETTELSE	7
2.1. Retsgrundlag	7
2.2. Direktionens rolle	8
3. PROGRAMMET FOR GENOPBYGNING AF KOSOVO	10
3.1. Agenturets tilblivelse	10
3.2. Samordning mellem donorer	10
3.3. Grundprincipperne i samarbejdet	11
3.4. 2000-programmet generelt	12
3.5. Overvågning	23
3.6. Vurdering af sociale virkninger	24
4. PROGRAMMET FOR NØDHJÆLP TIL SERBIEN	25
5. FINANSFORHOLD	27
5.1. Agenturets budget	27
5.2. Finansforvaltning	27
5.3. Forvaltningsstruktur	28
Bilag A Agenturets direktionsmøder i Thessaloniki i 2000	30
Bilag B Det Europæiske Genopbygningsagentur - organisationsplan	33
Bilag C Oversigt over agenturets programmer i Kosovo, pr. 31.12.2000 (i 1000 EUR)	34
Bilag D Oversigt over agenturets budget for år 2000 (i 1000 EUR)	35
Kontaktadresser	36

Det Europæiske Genopbygningsagentur er ansvarligt for gennemførelsen af EF's vigtigste bistandsprogrammer i Kosovo, Serbien og Montenegro. Agenturet, der blev oprettet i februar 2000, har hovedkontor i Thessaloniki i Grækenland og operative centraler i Pristina, Beograd og Podgorica. Agenturet, der arbejder selvstændigt under EU, står til regnskab over for Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd. Det bestyres af en direktion der er sammensat af repræsentanter for Kommissionen og for EU's medlemsstater.

Agenturet overtog ved sin start forskellige Kosovo-programmer der repræsenterede 70 mio. EUR. Det fik senere overdraget ansvaret for forvaltningen af yderligere 440 mio. EUR under 2000-budgettet, dvs. 260 mio. EUR til Kosovo, og 180 mio. EUR til Serbien. Det forventes at det samlede beløb til bistandsprogrammet for år 2001 stiger til ca. 550 mio. EUR (dette tal inkluderer 170 mio. EUR der blev afsat til Kosovo i december 2000).

Efter at agenturets mandat nu også omfatter Serbien og Montenegro, og efter at det i januar 2001 fik overdraget ansvaret for forvaltningen af tidligere EF-bistandsprogrammer, varetager agenturet nu i alt omkring 1 mia. EUR i støtte til Forbundsrepublikken Jugoslavien.

HOVEDPUNKTER

Genopbygningsagenturet

- Etableret i februar 2000 i Pristina, i maj i Thessaloniki, i december i Beograd, og i februar 2001 i Podgorica
- Retsgrundlag: *Obnova*-forordningen blev erstattet af en EU-forordning der tog sigte på bistand til genopbygning, udvikling og stabilisering i Sydøsteuropa, og en forordning for oprettelse af et særligt agentur (begge vedtaget i december 2000)
- Der er indgået kontrakter for 92% af de midler der er blevet afsat i løbet af året (bortset fra december), og 53% er blevet udbetalt
- De administrative omkostninger udgør 2,5% af det samlede beløb der blev afsat til Kosovo i 2000
- Den gennemsnitlige udbetalingsfrist er på 13 dage
- 142 ansatte (64 udstationerede, 78 lokale)

- Istandsættelse af (spildevands)kloakering
- Støtte til vigtigt anlæg for blyindvinding og -smeltning
- Indførsel og bortauktionering af gødningsstoffer, landbrugslån
- Uddannelse og lån til 350 apoteker
- Køretøjer og udstyr til Kosovos beskyttelseskorps
- Finansiering af minerydning af mere end 1000 minefelter
- Køretøjer, udstyr og kurser til retablering af post og telekommunikation

Kosovo

- 30 mio. EUR overført fra 1999, hvortil kommer 262 mio. EUR i nybevillgede midler i 2000
- Strukturreform i energisektoren
- Reparation af dele af Kosovo B-kraftværket
- Tungt udstyr, kraner, reservedele til kulminer
- El-køb i udlandet
- Istandsættelse/genopbygning af 12 000 boliger
- Istandsættelse/retablering af tre hovedfærdselsårer (180 km)
- Rådgivning til små og mellemstore virksomheder, 2 mio. EUR i forskud på mikrolån
- Bygning af omladningsperron på Kosovos største omladningsstation
- Istandsættelse af fire ødelagte broer
- Reservedele, værktøj og køretøjer til offentlige vandværker

Serbien

- Støtte til tilrettelæggelse af et nødhjælpsprogram i december (180 mio. EUR)
- Forvaltning af nødhjælpsprogrammet fra og med januar 2001
- Fyringsolie til 60 fjernvarmeværker, skoler, hospitaler, kraftværker og miner
- El-køb i udlandet til dækning af behovet i 45 dage
- Vigtige lægemidler og leverancer til 160 apoteker og 175 sygehuse
- Salg af 15 000 tons sukker og vegetabilsk olie til nedsat pris, udnyttelse af udbyttet til regenerering af landbruget
- Undersøgelse af genopbygningsprojekter (kommuner og skoler) i 160 lokaliteter
- Subsidier til mediernes uafhængighed

Montenegro

- Oprettelse af et midlertidigt kontor i februar 2001
- Forvaltning af igangværende EF-programmer, foreløbigt forslag til aktiviteter i 2001

1. SAMMENDRAG

Den Europæiske Union er fast besluttet på at etablere stabile forhold i det sydøstlige Europa. Det man tilsigter, er at skabe forhold der gør militær konflikt utænkelig. Den Europæiske Union tilbyder i realiteten landene i denne region at de inden for rammerne af en stabiliserings- og associeringsproces kan få del i EU's politiske og økonomiske fremtid.¹

Christopher Patten, kommissionsmedlem med ansvar for eksterne forbindelser

Det Europæiske Genopbygningsagentur blev oprettet i februar 2000. Agenturet er resultatet af en forudgående forpligtelse, som Det Europæiske Råd påtog sig ved afslutningen af krisen i Kosovo i juni 1999, da det traf beslutning om en aktiv indsats i genopbygnings- og genrejsningsarbejdet. Inden sommeren 1999 var slut, var der oprettet en midlertidig instans - EF-Kommissionens arbejdsgruppe for genopbygning af Kosovo (TAFKO - Task force for the reconstruction of Kosovo) til at varetage gennemførelsen af nødhjælpsprogrammerne.

Den midlertidige internationale administration UNMIK - og forskellige andre instanser - foretog i løbet af de første fem måneder efter konfliktens afslutning en undersøgelse af hvor store skaderne var, både med hensyn til ituslåede eksistenser og ødelagte infrastrukturer og boliger. På den 2. konference, der blev afholdt for Kosovo-donorerne i Bruxelles i november 1999, blev der forelagt en rapport over behovene i forbindelse med genopbygnings- og genrejsningsarbejdet. På nævnte konference slog EU igen fast at man agtede at påtage sig en ledende rolle i genopbygningsprogrammet og at iværksætte et nært samarbejde med andre donorinstitutioner for at sørge for at alle fulgte samme strategi. Dette er forklaringen på hvordan agenturet - hvis direktion der består af repræsentanter for Kommissionen og for EU's medlemsstater, regelmæssigt samles med henblik på tilsyn med arbejdet - afløste TAFKO og gik i gang med sit arbejde.

Agenturet opstillede selv et 2000-arbejdsprogram for Kosovo, med udgangspunkt i det arbejdsprogram som UNMIK havde udarbejdet for de forskellige sektorer. I dette program koncentrerede man sig om at afhjælpe de allermest påtrængende behov for fysisk og økonomisk genopbygning, idet man anlagde en mere langfristet synsvinkel vedrørende behovet for etablering af en markedsøkonomi og fremme af det private initiativ. Agenturet besluttede at indsatsen i første fase skulle koncentreres om istandsættelse og reparation af de vigtigste infrastrukturer og de offentlige værker hvilket var forudsætningen for at normalisere forholdene i Kosovo. De vigtigste indsatsområder omfattede bl.a. energi, boliger, transport og vandforsyning. Agenturet iværksatte også arbejde med henblik på udvikling af erhvervsliv, landbrug og sundhedsvæsen. Til disse programmer blev der bevilget et budget på ca. 262 mio. EUR. Programmerne, der fulgte en stram planlægning, gav straks store resultater, ikke mindst inden for bolig- og energisektoren. I juli 2000 var der allerede disponeret over de nye midler, og ved udgangen af december var der indgået kontrakter for 92% af midlerne.

Efter at de politiske forhold i Serbien ændrede sig i oktober/november 2000, blev hele Forbundsrepublikken Jugoslavien inddraget i agenturets dækningsområde. I december 2000 hjalp agenturet med at gennemføre et nødhjælpsprogram (180 mio. EUR) til afhjælpning af den mest presserende sociale nød i Serbien. Den 8. januar 2000 overtog agenturet ansvaret for størstedelen af EU's bistandsarbejde i Serbien og i Montenegro.

¹ EC (9/2000) 'The European Union and south eastern Europe – building a brighter future'

Forholdene var så presserende at der hurtigst muligt måtte skaffes EU-midler. Med alt udbudsarbejdet koordineret lokalt lykkedes det agenturet at stille midler til rådighed i løbet af meget kort tid. Ved udgangen af december 2000 havde agenturet i Kosovo indgået kontrakter vedrørende projekter til en værdi af 241 mio. EUR. For 86% vedkommende blev der indgået kontrakter på grundlag af de sædvanlige udbudsprocedurer, medens de resterende 14% blev tildelt ved forenkede/fremskyndede procedurer. Agenturets driftsomkostninger udgjorde kun 8,5 mio. EUR, dvs. 2,5% af det samlede beløb der var afsat til Kosovo i 2000.

Baggrund

Det Europæiske Genopbygningsagentur er en instans med ansvar for størsteparten af den bistand som Det Europæiske Fællesskab har ydet til Kosovo, Serbien og Montenegro først under Obnova-programmet og siden under CARDS-programmet. Agenturet er aktivt i en provins i Kosovo som administreres af den midlertidige instans UNMIK på grundlag af et klart politisk mandat fra De Forenede Nationers Sikkerhedsråd, jf. resolution 1244 af juni 1999.

Agenturet gennemfører sine foranstaltninger i Forbundsrepublikken Jugoslavien, i Kosovo, Serbien og Montenegro, som led i det strategiske tilsagn EU har afgivet om at ville støtte stabiliserings og associeringsprocessen i Sydøsteuropa; formålet hermed er at opnå den bedst mulige integrering af denne regions lande i Europas almene politiske og økonomiske liv.

Agenturet er ikke ansvarligt for gennemførelsen af Fællesskabets andre ordninger, såsom den humanitære bistand der ydes gennem ECHO, og den makroøkonomiske finansielle bistand der ydes til Serbien, Montenegro og Kosovo.

2. AGENTURETS OPRETTELSE

2.1. Retsgrundlag

Det Europæiske Genopbygningsagentur blev oprettet ved en beslutning der blev truffet af Det Europæiske Råd i Köln den 4. juni 1999.

Det Europæiske Råd er sig bevidst, at det kræver en ganske særlig indsats at genopbygge regionen efter krisens afslutning, samt at det er nødvendigt hurtigt at træffe de mest hensigtsmæssige foranstaltninger, og det opfordrer Kommissionen til inden udgangen af juni at udarbejde forslag med henblik på oprettelsen af et organ, der skal have til opgave at gennemføre Fællesskabets genopbygningsprogrammer. Rådet, Europa-Parlamentet og Revisionsretten opfordres til at gøre deres yderste for, at dette organ kan blive operationelt, inden sommeren er omme. (Afsnit 67 i formandskabets konklusioner)

Agenturet påbegyndte sit arbejde i februar 2000, hvor det tog over efter EF-Kommissionens arbejdsgruppe for genopbygning af Kosovo (TAFKO), der blev oprettet i juli 1999 som en midlertidig instans.

Retsgrundlaget for agenturets arbejde er Rådets forordning (EF) nr. 2454/1999 af 15. november 1999 om bistand til Bosnien og Hercegovina, Kroatien, Forbundsrepublikken Jugoslavien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien (Obnova-forordningen). Artikel 14 i nævnte forordning, der ændrer forordning (EF) 1628/1996, har følgende indhold:

For så vidt angår de programmer for genopbygning og flygtningenes tilbagevenden, der er nævnt i artikel 10, stk. 1, tredje afsnit, kan Kommissionen i første omgang i Kosovo og, når forholdene gør det muligt, i andre regioner i Forbundsrepublikken Jugoslavien delegere gennemførelsen heraf til et agentur. Med henblik herpå oprettes Det Europæiske Genopbygningsagentur, i det følgende benævnt 'agenturet', hvis mål er at gennemføre de i stk. 1 omhandlede programmer for genopbygning og flygtningenes tilbagevenden. Enhver afgørelse om udvidelse af agenturets aktiviteter til andre dele af Forbundsrepublikken Jugoslavien end Kosovo (...) træffes af Rådet med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen. På baggrund af en sådan afgørelse kan agenturet etablere andre operationscentre.

Det hedder videre i artikel 16 at der først skal oprettes et agentur i Pristina, og at det skal have en høj forvaltningsmæssig uafhængighed med hensyn til iværksættelsen af genopbygningsarbejdet i Kosovo, idet man trækker på agenturets generelle servicefunktioner i hovedsædet i Thessaloniki.

Obnova-forordningen og PHARE-forordningen indeholdt forskellige procedurer for EU's bistand til Sydøsteuropa. Obnova-forordningen og PHARE-forordningen - dvs. i den udstrækning den gjaldt for disse lande - blev den 5. december 2000 erstattet med en ny rådsforordning (EF) om bistand til Albanien, Bosnien og Hercegovina, Kroatien, Forbundsrepublikken Jugoslavien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, således at der nu gælder samme ordning for begge. Denne nye forordning blev den 5. december 2000 suppleret med en rådsforordning ((EF) nr. 2667/2000) hvori det arbejde, som Det Europæiske Genopbygningsagentur havde sat i gang, blev videreført.

Efter de politiske omvæltninger i Serbien hvor Vojislav Kostunica blev valgt til præsident for Forbundsrepublikken Jugoslavien, besluttede ministrene på et rådsmøde om generelle anliggender den 9. oktober 2000 at agenturets dækningsområde skulle udvides til at omfatte hele Forbundsrepublikken Jugoslavien. Kommissionen overdrog ansvaret for forvaltningen af EF's bistandsprogrammer i Forbundsrepublikken Jugoslavien til agenturet med virkning pr. 8. januar 2001.

Agenturets vigtigste opgaver er at yde øjeblikkelig nødhjælp og at fremme genopbygnings- og udviklingsarbejdet på længere sigt. Agenturet sørger for:

- at indsamle og analysere information om skader, genopbygningsbehov, samt hvilke områder og sektorer der har brug for bistand, og at sende dem til Kommissionen
- at udarbejde udkast til genopbygningsprogrammer
- at formidle Fællesskabets bistand (under Obnova-programmet og senere under CARDS-programmet) som fastsat i Kommissionens beslutninger.

Agenturet varetager også gennemførelsen af specifikke genopbygningsprogrammer der fuldt ud finansieres af andre donorer.

2.2. Direktionens rolle

Agenturets direktion er sammensat af én repræsentant for hver EU-medlemsstat og to repræsentanter for Kommissionen, hvoraf den ene varetager formandsposten (deltager ikke i afstemninger). Afgørelser kræver et flertal på to tredjedele (bortset fra sprogordninger, hvor der kræves enstemmighed). Direktionens rolle, som fastlagt i *Obnova*-forordningen, er blevet ændret i Rådets forordning (EF) nr. 2667/2000 af 5. december 2000, der er agenturets nuværende retsgrundlag.

Direktionen kan med hjemmel i artikel 4, stk. 13, og artikel 7 i den nye agentur-forordning træffe afgørelse på følgende felter:

- godkendelse af ordninger for vurdering af om projekterne iværksættes og gennemføres korrekt
- godkendelse af forslag til eventuel gennemførelse af programmer for andre donorer
- indgåelse af flerårige kontrakter med UNMIK om formidlingen af Fællesskabets Kosovo-bistand
- beslutning om hvorvidt repræsentanter for lande og organisationer der har overdraget gennemførelsen af deres programmer til agenturet, skal accepteres som observatører i direktionen
- oprettelse af nye operative centraler
- vedtagelse af Agenturets årlige budget.

Tidligere, mens *Obnova*-forordningen var gældende, var det også agenturets opgave at tage stilling til udkastene til agenturets årlige arbejdsprogrammer, at fastlægge principperne for gennemførelsen af agenturets genopbygningsprogrammer, og at træffe afgørelse om forslag til agentur-programmer inden forelæggelsen for Kommissionen og om de sidste finjusteringer af agenturets projekter.

Direktøren, som er agenturets retlige repræsentant og som er beføjet til at ansætte personale, er ansvarlig for udarbejdelse af udkast til årlige handlingsprogrammer, den daglige administration af agenturet, planlægning og gennemførelse af budgettet samt udførelse af direktionens beslutninger og retningslinjer.

Direktionen holdes informeret af direktøren om den strategiske planlægning, de flerårige vejledende programmer og de årlige handlingsprogrammer for Fællesskabets bistand til Forbundsrepublikken Jugoslavien, som i henhold til den nye CARDS-forordning skal vedtages af Kommissionen efter høring af forvaltningsudvalget i Bruxelles; nævnte udvalg består også af repræsentanter for EU's medlemsstater under Kommissionens formandskab.

Direktøren skal også holde direktionen underrettet om hvordan gennemførelsen af agenturets opgaver forløber (jf. artikel 2, stk. 1), hvordan projekterne afvikles, og hvordan agenturets operative centraler fungerer, og hvilke opgaver de varetager. Direktionen kan vedtage anbefalinger vedrørende disse punkter, og også i givet fald vedrørende udkastet til det årlige program.

Det nu fastsat i agentur-forordningen at direktionens formand på baggrund af direktionens nye rolle nu kan indkalde til møde når der er behov herfor, dog mindst hver tredje måned (jf. artikel 4, stk. 9), i stedet for månedligt som fastsat i *Obnova*-forordningen.

I år 2000 blev der afholdt 11 direktionsmøder i Thessaloniki og aflagt et besøg i Pristina (den 13.-14.9). Bilag A indeholder en liste over de vigtigste debatpunkter og beslutninger.

3. PROGRAMMET FOR GENOPBYGNING AF KOSOVO

3.1. Agenturets tilblivelse

EU erkendte på Rådets møde i Köln i juni 1999 hvor vigtig en opgave det var at hjælpe med til Kosovos genopbygning og genrejsning. Man fastslog igen at EU var villig til at spille en aktiv rolle i dette arbejde. I løbet af 1999 stillede Det Europæiske Fællesskab 127 mio. EUR til rådighed til programmet til genopbygning af Kosovo, dvs. til retablering af rimelige leveforhold inden vinteren, til hastereparation af de vigtigste infrastrukturer, til retablering af den offentlige administration og til minerydning. Denne bistand blev formidlet af EF's arbejdsgruppe for genopbygning af Kosovo (TAFKO - Task force for the reconstruction of Kosovo), dvs. en midlertidig instans som Kommissionen havde oprettet specielt med dette formål for øje.

De Forenede Nationers mission i Kosovo (UNMIK) og andre specialiserede FN-instanser, KFOR-styrkerne og IMG (International Management Group) gennemførte i løbet af en femmåneders periode efter konfliktens slutning i juli 1999 en undersøgelse af hvor store skaderne i Kosovo var, i form af ituslæde eksistenser og ødelagte infrastrukturer. Der blev i denne forbindelse også taget hensyn til behovet for at råde bod på den forsømmelse som menneskerettighederne og de offentlige institutioner havde været genstand for gennem den seneste halve snes år.

På baggrund heraf udarbejdede Kommissionen og Verdensbanken en rapport², som blev forelagt på 2. donorkonference i november 1999. I denne rapport skitserede man en genrejsningsstrategi, opstillede den generelle målsætning og prioritering og foretog et skøn over hvor stor en udenlandsk finansiering der krævedes i de enkelte sektorer.

På konferencen slog EU fast at man agtede at påtage sig en ledende rolle i Kosovo idet det blev fastslået som princip at der skulle iværksættes et nært samarbejde med UNMIK samt andre bilaterale donorinstitutioner på de vigtigste områder af genopbygnings- og udviklingsarbejdet.

Det Europæiske Genopbygningsagentur blev derefter oprettet i februar 2000 som en nyt agentur med ansvar for den praktiske gennemførelse af aktionerne. Agenturet har draget nytte af den erfaring der er opbygget af EF-Kommissionens arbejdsgruppe for genopbygning af Kosovo (TAFKO), og overtog som led i 2000-programmet gennemførelsen af dennes programmer.

3.2. Samordning mellem donorer

Agenturet har i 2000 koordineret arbejdet med andre donorer bl.a. ved:

- at deltage i de møder der afholdes hver anden uge af UNMIK's departement for økonomisk genopbygning og civil administration
- hver anden uge at indkalde repræsentanter for EU-medlemsstaterne til møde i Pristina til drøftelse af programprioritering og bilaterale programmer

² EC/WB (3. november 1999) 'Towards stability and prosperity: a programme for reconstruction and recovery in Kosovo'

- at afholde møder med UNMIK's embedsmænd og andre agenturer når dette har været nødvendigt for at sikre overholdelsen af UNMIK's prioritering; hertil kommer den daglige uformelle kontakt med de vigtigste donorer i de enkelte sektorer.

Man har afholdt andre donorkoordinationsmøder vedrørende enkeltsektorer, bl.a. har der hver anden uge været møder om genopbygning af boliger under UNMIK's formandskab. Disse møder har vist sig yderst nyttige idet man herved har undgået opsplitting af programmerne og mindsket risikoen for overlapning mellem disse.

3.3. Grundprincipperne i samarbejdet

De 20 sektordepartementer under UNMIK's midlertidige fællesadministration (Joint Interim Administrative Structure - JIAS) havde inden april 2000 hver især udarbejdet programmer for hvilken politik, strategi og prioritering der skulle lægges til grund på baggrund af behovene i den sektor de er ansvarlige for. Disse programmer tager udgangspunkt i de tre overordnede målsætninger der blev konstateret på donorkonferencen. Målet er:

- at etablere en blomstrende, åben og klart gennemskuelig markedsøkonomi
- at retablere den offentlige administration og oprette effektive, bæredygtige institutioner med klar funktion
- at afhjælpe følgerne af konflikten og at tage fat på de problemer der skyldes forsømmelsen i 1990'erne.

Tanken med programmerne er at man vil søge at virkeliggøre den overordnede politik, ikke blot erstatte de ødelagte værdier. Energi- og boligsektoren blev prioriteret højest, da de skønnes at have den største indvirkning på samfundet.

Agenturets arbejdsplan for året 2000 blev udformet parallelt med UNMIK's genopbygningsstrategi³. Den omfattede UNMIK's plan for investering i den offentlige sektor, der byggede på EF's og Verdensbankens tidligere plan. I agenturets plan koncentrerede man sig om de mest umiddelbare behov for fysisk og økonomisk genopbygning, samtidig med at man bidrog til den mere langfristede udvikling af Kosovos markedsøkonomi med tiltag til fremme af den private sektors deltagelse.

Agenturet vedtog en programplanlægning baseret på en stram tidsplan og koncentrerede indsatsen om de sektorer der var vigtige på grund af deres betydning for genopbygningsprocessen. Der er tale om energi- bolig-, transport-, og vand-/miljøsektoren. Gennemførelsesplanerne blev fremskyndet for de fleste af disse sektorer fordi de er følsomme over for vejret om vinteren hvor det er vanskeligt at foretage udendørs byggearbejde. Af andre sektorer som blev opprioriteret i 2000-programmet, kan nævnes fremme af erhvervsliv, landbrug og sundhedsvæsen. Agenturets arbejdsplan blev enstemmigt godkendt af direktionen den 27. april.

De følgende finansieringsforslag blev godkendt af Kommissionen efter drøftelse i direktionen og høring af *Obnova*-forvaltningsudvalget:

- den 22. februar overførsel af 30 mio. EUR fra *Obnova*-forordningens 1999-budget (20 mio. EUR til indførsel af energi, 10 mio. EUR til offentlige serviceydelser)

³ UNMIK (april 2000) 'Kosovo: Reconstruction 2000'

- den 16. maj 140 mio. EUR til et genopbygningsprogram (60 mio. EUR til kraftsektoren, 55 mio. EUR til boligbyggeri, 15 mio. EUR til transport og 10 mio. EUR til vandforsyningen)
- den 26. juni 25 mio. EUR til et program for økonomisk udvikling
- den 7. juli 10 mio. EUR til et sundhedsprogram
- den 27. november omfordeling af 11,5 mio. EUR fra administrationsbudgettet til indførsel af el (7-9 mio. EUR) og fjernvarme (2-4 mio. EUR)
- den 28. november 40 mio. EUR til et handlingsprogram (28-32 mio. EUR til energi, 4-6 mio. EUR til boligbyggeri og 4-6 mio. EUR til spildevandskloakering).

3.4. 2000-programmet generelt

Bilag C indeholder en oversigt over hvilke projekter agenturet udarbejdede og indgik kontrakter for i år 2000. Samme bilag viser også hvor langt man var nået med gennemførelsen af projekterne den 31.12.2000. Bilaget viser også hvor store fremskridt agenturet har gjort i gennemførelsen af de programmer der blev overtaget fra TAFKO, og som finansieres via 1999-budgettet.

De årlige arbejdsprogrammer for 2001 blev udarbejdet af agenturet i tidsrummet fra juli til september 2000. Det første program (171 mio. EUR) omfatter energi-, transport-, landbrugs- og erhvervslivsprojekter. Dette program blev forelagt for direktionen og godkendt den 13. november, idet der blev givet tilsagn på grundlag af midler fra år 2000. Det 2. program, der blev godkendt af direktionen den 15. december, omfatter projekter inden for boligbyggeri, vandforsyning, bortskaffelse af fast affald, landbrug og landbrugsfødevarerindustri, lokal forvaltning og civilsamfund, samt sundhedsvæsen. Der blev givet formelt tilsagn om midler til programmet i februar 2001.

Nedenfor følger en gennemgang af de i bilag C opførte projekter. I dette afsnit gøres der rede for forholdene i sektoren, hvilken strategi agenturet lægger til grund, hvilke komponenter projekterne består af, hvilke resultater projektet har medført og hvilke virkninger det har haft.

Energi

Kosovo får sin elektricitet fra tre kilder: to kulfyrede kraftværker (Kosovo A og Kosovo B), der anvender brunkul fra nærtliggende åbne minebrud, et indenlandsk mindre vandkraftværk med en anlægskapacitet på 35 megawatt (MW), samt energi der indføres fra den øvrige region. Det ene af de kulfyrede værker, Kosovo A, er nu over 30 år gammelt og tæt på at være økonomisk udtjent. Det andet, Kosovo B, er 15 år gammelt, og mulighederne for modernisering er gode. Begge værker er misligholdte og er blevet vandaliseret under 1999-konflikten. Minerne har kulreserver til over 100 år, men er dårligt vedligeholdte. Følgen er at de ikke kan levere de kulmængder der kræves til en fuld kraftproduktion.

Fra og med juli 1999 blev bistanden koncentreret om nødreparationer og levering af reservedele og hjælpematerialer for at holde generatoranlæggene i gang, specielt i de vanskelige vintermåneder. Der blev udpeget en international gruppe til at bistå med forvaltningen af Kosovo. Denne gruppe bistod også i bestræbelserne på at forbedre indtægterne i dette system hvor omkostningsdækningen ligger under 15%.

UNMIK's strategi i denne sektor var at sørge for en stabil elforsyning på 650 MW i spidsbelastningsperioder i vintermånederne, hvoraf mindst 450 MW skulle genereres af Kosovos egne kraftværker. Kosovos elnet er tilsluttet i Balkanregionens elnet, hvilket gjorde det muligt at afhjælpe elmangel ved hjælp af indførsel fra nabolandene i 2000.

Agenturets strategi

Man skønnede at det var en meget vigtig del af agenturets program at sørge for at elforsyningen igen fungerede, eftersom de vanskelige forhold som befolkningen levede under på grund af krisen, ville blive endnu værre hvis der var mangel på elektricitet (50% af husstandene har elopvarmning). En tilstrækkelig elforsyning er også nødvendig for at andre offentlige værker kan fungere og for den økonomiske udvikling. Med de dispositioner der lå til grund for programmet koncentrerede man ressourcerne om Kosovo og gjorde elproduktionen mere stabil og mere omkostningseffektiv. Samtidig fik man tid til at overveje nøjere hvordan elsektorens fremtid burde form sig.

Der var også alvorlige overvejelser om hvordan man kunne øge produktionen i kulminerne, og man gennemførte et program for reparation og udskiftning af vigtigt udstyr.

Projektelementer

Agenturets støtte til Kosovos energisektor var i 2000 koncentreret om produktionsanlæg, kulminer, Kosovo B kraftværket, indførsel af elektricitet samt, i noget mindre omfang, elnettet. Følgende er de vigtigste programmer der blev gennemført i 2000:

- delvis renovering af Kosovo B2 kraftværket (ca. 40 mio. EUR i alt) med udskiftning eller reparation af vigtigt udstyr inden for tidsfristen. Værket blev gentilslettet nettet den 5. december 2000.
- levering af forskellige mindre reservedele (5,5 mio. EUR) til Kosovos elselskab (KEK) til sikring af at B1-produktionsanlægget kunne holdes i drift i vinteren 2000-2001
- 25 mio. EUR i støtte til indførsel af elektricitet til Kosovo over en 12 måneders periode med henblik på intervaller med utilstrækkelig lokal produktion
- levering af specialkøretøjer, reparation af gravemaskiner, istandsættelse af værksteder for mekanisk og elektrisk udstyr, renovering af transportbælte (18 mio. EUR)
- forbedring af elnettet (10 mio. EUR) med henblik på fremføringen af importeret elektricitet fra nabolandene, når og hvor der er behov herfor.

Man har indgået andre mindre kontrakter både for at supplere hovedprogrammerne og for at støtte de større programmer samt kulmine- og kraftværkdriften, og dette har inden for nettransmissionen omfattet reparation af lunefulde transformatorer og udskiftning af beviklingerne i HV-motorer.

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

Programmet for forbedring af forholdene i energisektoren er den største post på agenturets budget. Istandsættelse og reparation af så stort og komplekst et anlæg er en opgave som har lagt beslag på en stor del af UNMIK's, agenturets og donorers energi.

Takket være leveringerne af udstyr til minerne og forvaltningsrådgivningen har man fået en mere stabil kulproduktion, og der er nu oprettet et forvaltningssystem som giver mulighed for en vedvarende produktionsforbedring. Udgravningsmetoder som favoriserede høj produktion på bekostning af bæredygtigheden på længere sigt, er genstand for ændringer idet der indføres mere videnskabeligt forsvarlige metoder.

Kosovo B1 værket er blevet delvis renoveret og har nu en nominel og konstant effekt på 270 MW. Dette betyder kortere dødtid og mere kraft. B2 værket er blevet delvist repareret af hensyn til driftens opretholdelse.

I mellemtiden har man indkøbt elektricitet i udlandet til supplerende af de lokale energikilder i spidsbelastningsperioder.

Genhusning af befolkningen

Næsten halvdelen af Kosovos 250 000 boliger blev beskadiget eller ødelagt under 1999-konflikten. En undersøgelse der blev foretaget i juli 1999 af Den Internationale Styringsgruppe på Kommissionens vegne viste at 41 000 huse var blevet delvis ødelagt, 32 000 alvorligt ødelagt (kun murene står tilbage, tag og indre brændt), og 47 000 totalt ødelagt (dvs. ned til og undertiden under fundamentet). Det skønnes at omkring 500 000 personer er blevet hjemløse fordi de har fået deres hus alvorligt beskadiget eller ødelagt. Det nødhjælpsarbejde der blev udført af Kommissionens Kontor for Humanitær Bistand (ECHO) og andre donorer før vinteren 1999-2000 sikrede genhusning af de værst ramte familier som ikke kunne flytte ind hos slægtninge. De blev indkvarteret i delvist reparerede huse, midlertidige telte, præfabrikerede moduler og kollektive centre. EF-Kommissionens arbejdsgruppe for genopbygning af Kosovo iværksatte i 1999 et større istandsættelsesprogram for at hjælpe befolkningen med at istandsætte ca. 3600 krigsskadede boliger; dette program blev overtaget af agenturet i 2000.

Agenturets strategi

De hårdest ramte familier, dvs. familier hvis huse var blevet totalt ødelagt eller som ikke havde tag over hovedet, fik forrang som fastsat i UNMIK's retningslinjer for genopbygning af boliger. Nævnte retningslinjer, der blev udarbejdet i nært samarbejde med agenturets personale, tager sigte på at sikre at de mest udsatte familier får en passende bistand på basis af hvor store skader de har lidt. Kosovo-befolkningens deltagelse i programmerne blev gjort lettere af at den ledende rolle var blevet overdraget til det kommunale boligudvalg som var blevet specielt oprettet i de godkendte områder, og af at man tilskyndede støttemodtagerne til selv at tage fat, og indgik kontrakter med lokale virksomheder om levering af materialer. De EU NGO'er der var ansvarlige for gennemførelsen af programmet, gjorde også brug af lokale fagmænd og håndværkere.

Projektelementer

I 23 af Kosovos 30 kommuner blev der iværksat genopbygning af beskadigede huse med gavebistand. I første halvdel af 2000 videreførte agenturet arbejde det havde overtaget fra TAFKO, og blev færdig med istandsættelsen af omkring 3600 huse (14 mio. EUR). Næste fase blev indledt i juni 2000 med et program til genopbygning af 8400 boliger (60 mio. EUR) hvoraf mere end halvdelen var totalt ødelagt, med forventet afslutning i april 2001. Agenturet blev bistået af 18 forskellige NGO'er i gennemførelsen af dette program.

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

Agenturet blev i 2000 færdig med genopbygning af 8170 huse. Yderligere 2000 boliger var kommet under tag ved udgangen af december, og 1530 var på tidligere genopbygningstrin. Man har genopbygget henved 12 000 boliger og derved givet omkring 100 000 personer mulighed for at vende tilbage til en mere normal eksistens. Genhusningstilskuddet ligger i gennemsnit på omkring 740 EUR pr. person.

For mange landsbyindbyggere har genopbygningsarbejdet ikke blot betydet at de har kunnet vende tilbage til et beboeligt hus, men at deres levestandard er blevet bedre end den var før konflikten. I hele Kosovo er der skabt store beskæftigelsesmuligheder inden for byggeriet. Hertil kommer at den omstændighed at de kommunale boligudvalg har deltaget i udvælgelsen og godkendelsen af hvem der skulle have støtte, har bidraget til at retablere demokratiske beslutningstagende organer på kommunalt niveau. Takket være programmets meget store geografiske dækningsområde har Kosovos befolkning nydt godt af EU's store og vedvarende bidrag til de familier der er blevet hårdest ramt af krigen.

Transport

Transporten i Kosovo foregår via et net af tosporede hoved- og biveje (1700 km), jernbanenettet gennem regionen og videre til nabolandene (330 km spor), samt en regional lufthavn. En stor del af anlæggene er i meget dårlig stand, som resten af infrastrukturen i Kosovo. Baggrunden for at UNMIK oprettede et transport- og infrastrukturdepartement, var at disse anlæg skulle sættes i stand, og at sektoren skulle reformeres med henblik på en mere kommerciel forvaltningsform.

EF-Kommissionens arbejdsgruppe for genopbygning af Kosovo iværksatte i 1999 et nødprogram for istandsættelse og reparation af visse veje og broer. Der blev også leveret sneplove så vejene kunne holdes åbne i vinteren 2000, og der blev repareret jernbanevogne, leveret reservedele og bygget en omladningsperron.

Agenturets strategi

Agenturet har koncentreret arbejdet om forbedring af vejene, med reparation af dæklag der var blevet skadet på grund af konflikten og sliddet fra KFOR's transporter og den tunge trafik. Formålet med disse reparationer var at åbne op for trafikken mellem Kosovos større byer, og mellem Kosovo og nabolandene. Hovedvægten i programmet lå på forbedring og udskiftning af slidlaget på de vigtigste ruter, samt reparation af ødelagte broer. Jernbaneanlægget blev repareret for at forbedre regionens kontakt mod syd og retablere anlæggene for omladning mellem jernbane- og vejtransport.

Projektelementer

Efter at TAFKO havde indledt reparation af vejnettet i 1999, ydede agenturet bistand til istandsættelse af visse særligt ødelagte sektioner af vigtige veje, samt af to broer på hovedruterne (1 mio. EUR). Via et andet program (2,5 mio. EUR) blev der ydet støtte til UNMIK's arbejde vedrørende jernbanenettet, med genopbygning af en omladningsperron, reparation af jernbanevogne og levering af reservedele. I vintermånederne blev der leveret snerydningsudstyr samt materialer til grusning og saltning (2,5 mio. EUR).

Takket være programmet er slidlaget på tre af vejene på hovedruterne i Kosovo blevet udskiftet. Der er tale om hovedvejen mellem Pristina og Skopje, hovedvejen mellem Doganovic and Globocica (en vigtig forbindelse med FYROM og Kosovo), samt hovedvejen

mellem Pristina og Pec (9,8 mio. EUR). Agenturet har også gennemført forbedringer af Blace-grænseovergangen til FYROM (2,5 mio. EUR). Agenturet har også gennemført reparation af to vejbroer som indgår i hovedvejsnettet, én ved Miloseva mellem Pristina og Mitrovica, og én ved Vrani Do mellem Pristina og Podujevo (1,3 mio. EUR).

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

Agenturets programmer har medført en kraftig mindskelse af forsinkelser og rejsetider mellem de vigtigste byer og nabolandene, hvorved sikkerheden er blevet forbedret og antallet af trafikulykker er blevet nedsat. Med udlægningen af et nyt slidlag har man også beskyttet vejenes fundament, og på denne måde forebygget yderligere bekostelige skader og store reparationer.

De fleste vej- og broreparationsprogrammer blev afsluttet inden vinteren, og man kan nu se hvor stor gavn man har heraf. Lastbiler der krydser grænseovergangen til FYROM ved Blace har nu langt mindre forsinkelser. I vintermånederne blev vejene ryddet og saltet, og alle veje blev holdt åbne for færdselen.

Der kører nu igen tog gennem Kosovo. Godstransporten er startet igen, og passagertransporten foregår via nord/syd-ruten.

Vand og miljø

Bybefolkningens vandforsyning og spildevandskloakering varetages af 26 vandværker i de større kommuner. I dag har omkring 50% af befolkningen adgang til rindende vand, og 20-30% er tilsluttet et kloakeringsanlæg (der findes ikke spildevandsanlæg i Kosovo). Med genopbygningen i byområderne stilles der voksende krav til disse anlæg som ikke blot er i teknisk dårlig stand, men som drives af personale uden den fornødne erfaring. Vandforsyningsnettet har en spildprocent på 50% i gennemsnit, og omkostningsdækningen er under 15% for det leverede vand.

I byområderne får 40% af befolkningen indsamlet fast affald. I juli 1999 var der ingen fungerende lossepladser i Kosovo.

Agenturets strategi

Agenturets første indsats var koncentreret om nødreparation af vandforsyningen i byerne, og om at forhindre dem i at bryde sammen og sikre at befolkningen havde adgang til et minimum af vand. I sidste halvår af 2000 lagde man et mere udviklingsorienteret princip til grund idet man tilrettelagde og iværksatte et program for istandsættelse af vandforsyningen samt en styrkelse af institutionerne med henblik på kommunale organisationer.

Projektelementer

Næsten alle offentlige vandværker i Kosovo har modtaget en sending reservedele, specialkøretøjer og værktøj til nødreparationer. Man har også gennemført et program for vedligeholdelse af lastbiler med midler fra agenturet. I Mitrovica by har man foretaget nødreparationer på vandforsyningsnettet og rensningsanlæggene (2,4 mio. EUR).

13 kommuner har fået faglig bistand til gennemførelse af et program til forbedring af vandforsyningen og spildevandsanlæggene på mere end halvdelen af Kosovos område (10,9 mio. EUR).

Med hensyn til fast affald har man iværksat flere forskellige hasteprogrammer for at få fjernet de store mængder affald der havde hobet sig op gennem flere år og for at få overholdt grundprincipperne for lossepladsforvaltning. Man bestilte en undersøgelse af forvaltningen af fast affald i hele Kosovo med henblik på gennemførelse af hasteordninger og mere langfristede ordninger for bortskaffelse af fast affald (6,4 mio. EUR).

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

Afbrydelserne i drikkevandsforsyningen på grund af svigtende anlæg er nu blevet reduceret. Man er startet på at forbedre den ringe institutions- og forvaltningskapacitet i denne sektor. Det forventes at der vil komme gang i dette program til styrkelse af forvaltningskapaciteten i takt med at der i kommunerne etableres folkevalgte myndigheder der kan drages til ansvar for deres handlinger, og i takt med forbedringen i det indbyrdes samarbejde mellem vandværkerne inden for den nyoprettede vandværkssammenslutning. I mellemtiden har man med nødforanstaltningerne inden for forvaltningen af fast affald fjernet de alvorligste sundhedsrisici i de pågældende lokalsamfund. Med undersøgelsen af forholdene inden for sektoren har man gjort forarbejdet til en senere forbedring af bortskaffelsen af fast affald.

Udviklingen inden for erhvervslivet

Kosovos økonomi var genstand for en dramatisk kontraktion i 1990'erne på grund af de tvangsforanstaltninger der blev gennemført fra Beograd, og de internationale sanktioner over for den serbiske regering. Følgen blev at en del af Kosovos befolkning udvandrede til Vesteuropa hvor den dannede en udvandrergruppe med et stort økonomisk potentiale. Andre vendte tilbage til familie og slægt på landet hvor de har bidraget til at skabe en stor uformel økonomisk aktivitet. (Kosovos befolkning har et fremtrædende islæt af igangsættermentalitet).

Økonomien har følgende tre hovedelementer: mange små familiebrug; forholdsvis mange små privatejede virksomheder; omkring 300 virksomheder i fælleseje samt ca. 124 offentlige eller statsejede (registret af UNMIK pr. 31.10.2000). Virksomheder af begge organisationsformer er aktive inden for en række erhvervssektorer; mere end halvdelen er dog beskæftiget inden for landbrug, produktion, byggeri, engros- og detailsalg samt reparationsbranchen. UNMIK's politik for den økonomiske genopbygning indebar en kick-start af økonomien i landbrugsdistrikterne med henblik på at skabe beskæftigelse, øge levnedsmiddelproduktionen, fremme det private initiativ og genstarte bæredygtige offentlige virksomheder.

Agenturets strategi

Agenturets arbejde har bidraget til en omlægning af Kosovos økonomi i retning af et mere markedsorienteret system, bl.a. ved etablering og udvidelse af mulighederne for låntagning og ved rådgivning om praktisk forvaltning inden for den private sektor, i første række små og mellemstore virksomheder. Agenturet har også ydet støtte til miljøsaneringsarbejdet til afhjælpning af de alvorlige miljøproblemer på det store Trepca-minekompleks tæt på Mitrovica.

Projektelementer

Der skal ydes gavebistand til investering - samt bistand til ledelsen (4,0 mio. EUR) - i de projekter der udvælges af UNMIK inden for byggesektoren og landbrugslevnedsmiddelsektoren.

Agenturet har ydet et bidrag på 1,0 mio. EUR til banken for meget små virksomheder (Micro-Enterprise Bank - MEB) med henblik på etablering af en låneordning for meget små virksomheder via en refinansieringsfond der forvaltes af Tysklands Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW).

EF og Verdensbanken har sammen etableret en låneordning for små og mellemstore virksomheder (5,0 mio. EUR) således at Kosovos erhvervsliv har adgang til finansiering også medens banksektoren udvikles. Hermed er der åbnet mulighed for direkte udlån til eksisterende private virksomheder og videreformidling af lån via banker, så snart sådanne oprettes.

Der ydes også bistand (6 mio. EUR) til hjælp og rådgivning for Trepca-minerne samt til udbetaling af løn til vigtigt sundheds- og sikkerhedspersonale, samtidig med at UNMIK også vil stille uafhængige rådgivere til rådighed med henblik på forvaltningen af Trepca-minen.

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

På trods af udlandskosovarenes store opsparede midler er der stadig en stor kreditmangel i Kosovo. Privatpersoner der ikke har mulighed for at skaffe sig kreditmuligheder inden for familiens rammer, har kun adgang til få andre låneordninger. Fra september 2000 og indtil dags dato er der ydet lån til 123 små virksomheder.

Takket være finansiering fra agenturet, faglig bistand og lånemuligheder er der i samordning med Verdensbanken oprettet en finansinstitution (uden bankstatus), som nu fungerer effektivt og som fortsætter med at ekspandere. Hidtil er der udbetalt 12 lån til små og mellemstore virksomheder, i alt 2,0 mio. EUR.

Saneringen af Trepca-minekomplekset er startet (3,5 mio. EUR) efter at der er indgået en aftale med UNMIK om betaling af arbejdernes lønninger og levering af det fornødne sikkerheds- og saneringsudstyr. Uafhængige konsulenter rådgiver vedrørende forvaltningen af Trepka-minen, som tidligere har været en forsømt og dårligt administreret udvindingsvirksomhed. Der er også gennemført en undersøgelse af de tekniske og miljømæssige forhold på blysmelteriet i Zvecan.

Man har leveret produktionsudstyr til fire mur- og tagstensfabrikker, og rådgivet udvalgte fabrikker inden for samme sektor i forvaltning og tekniske forhold. Der er hidtil udbetalt i alt 3,5 mio. EUR.

Landbrug

Før konflikten i 1999 var omkring 65% af provinsens befolkning bosat på landet, og heraf var op til 90% beskæftiget inden for landbruget. Dette store tal skyldes at beskæftigelsen i byerne faldt i 1990'erne, hvilket resulterede i at mange vendte tilbage til landet for at være sikre på at kunne få føden.

Før konflikten var to tredjedele af landbrugsjorden på private hænder, med 3,2 ha pr. bedrift i gennemsnit. Resten blev dyrket af 18 fællesejede *agrokombinater* og 145 selvstændige kooperativer.

Indtil 1990 blev landbrugsprodukter leveret gennem et kooperativt system, men dette system blev i 1990'erne genstand for tvangsforanstaltninger og forsømmelse. Landbrugsproduktionen faldt i takt med sammenbruddet i det kooperative system og markedsføringssystemet. Mange bedrifter mistede derpå et års afgrøde - og deres kvæg - under konflikten, og dette betød at

landbrugsproduktionen i 1999 kun lå omkring subsistensniveauet. Det har været vanskeligt for mange landmænd at starte på ny på grund af manglende lånemuligheder og på grund af høje renter på lån.

UNMIK og andre donorer har siden slutningen på konflikten hjulpet landbefolkningen med at vende tilbage til deres landsbyer og med at genopbygge boliger og genskabe deres levebrød. Man har ydet stor bistand til genstart af landbrug, i første række ved at skaffe bedrifterne vigtige rå- og hjælpematerialer og ved at sørge for reparation af maskiner. Den øvrige bistand er blevet koncentreret om genstart af landbrugsbaserede virksomheder, fremme af beskæftigelsen og forbedring af landbefolkningens indtjening. Ved hjælp af mere langfristede initiativer har man søgt at sikre ejendomsretten og etablere et bæredygtigt markedsorienteret grundlag for landbrugstjenesteydelser og -produkter.

Agenturets strategi

Agenturet har støttet UNMIK's strategi bl.a. ved at levere gødningsstoffer og ved at tilvejebringe lånemuligheder. Gødningsstofferne blev indkøbt ved offentlige internationale udbud og solgt videre via en række lokale offentlige auktioner, både for at hjælpe forhandlerne i den private sektor og kooperativerne med at genoptage deres leverandør- og servicefunktion og for at fastlægge en markedspris. Indtægterne fra salget blev brugt til at oprette en rullende låneordning for landbefolkningen. Man har støttet landbrugslåneordningen for at give mindre landbrugere adgang til finansieringsmidler både til bedriften og til andre formål, med henblik på at forbedre produktionen og skabe grundlag for indførelse af et fællesopsparingssystem der finansielt kan hvile i sig selv.

Projektelementer

Man har indført 37 500 tons gødningsstoffer (9,0 mio. EUR), som er blevet bortauktioneret til private handlende og autoriserede forhandlere. De bydende fik 80% kredit som skal betales af når de har solgt gødningsstofferne til kunder i landbruget rundt om i Kosovo mod kontanter, eller en blanding af kontanter og kredit. Midlerne fra auktionen skal anvendes til at udbygge forsøgsordningen for lån til landbruget.

Landbrugslåneordningen (2 mio. EUR), der blev bakket op af agenturet og endnu en donor (AFDF, Frankrig) blev oprettet i juni 2000. I forsøgsfasen har man lagt fokus på to kommuner, hvor der skal oprettes egentlige opsparings- og lånesammenslutninger.

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

Man søgte med denne levering og denne offentlige bortauktionering af gødningsstoffer på lempelige kreditvilkår at inddrage en stor del af Kosovos befolkning i dette udsnit af landbrugssektoren og at forebygge et distributionsmonopol. Over 50% af køberne ved auktionerne var traditionelle leverandører til landbrugsbedrifter. Mange af disse forhandlere solgte senere deres partier direkte til de traditionelle forhandlere. Undersøgelser har vist at den pris landbrugerne betalte for gødning, lå 30% lavere i år 2000 end i 1999.

Det fremgår af samtaler med forhandlere og landbrugere at projektet har bidraget til at etablere normale markedsstrukturer og prismekanismer i Kosovo, og at kreditten har været nyttig for finansiering og indførsel af andre vigtige rå- og hjælpestoffer samt serviceydelser til landbruget. Det kan dog forventes at det for det meste bliver etablerede forhandlere der kommer til at deltage i fremtidige auktioner, når der ikke står kredit til rådighed. Pr. 31. Januar 2001 havde 83 forhandlere tilbagebetalt samtlige deres første afdrag, og 14 havde

betalt en del heraf. Man har iværksat en undersøgelse over for de seks forhandlere som ikke har betalt noget til deres første afdrag, og de vil muligvis få et sagsanlæg for bedrageri.

Landbrugslåneordningerne er stadig i deres vorden, men har vist sig populære. I én kommune tegnede 109 personer sig i løbet af den første uge. Rundspørger tyder også på at låneordningsprincippet er vel forstået og at ordningerne er med til at udvikle nye kvalifikationer og kontakter og befordrer en fornemmelse af solidaritet og ejendomsret inden for grupperne.

Sundhedsvæsenet

Kosovos sundhedsvæsen lider lige som mange andre af landets offentlige serviceydelser, under forsømmelse og kronisk mangel på investering i nyt udstyr. Hertil kommer at man i sundhedsvæsenet i alt for høj grad har løbet an på bekostelig og ineffektiv hospitalspleje, hvor mange ukomplicerede lidelser behandles på sygehuse i stedet for på sundhedsklinikker ude i lokalsamfundene. Dette problem forværrer af at der er mangel på kvalificerede læger og sygeplejesker til at varetage den primære sundhedspleje. Alle de undersøgelser der er foretaget af UNMIK og andre donorer, munder ud i anbefalinger om at der bør føres en politik hvori der lægges vægt på faglig uddannelse og ny investering i den primære sundhedspleje.

Agenturets strategi

Sundhedsprogrammet tager udgangspunkt i det generelle princip om at der må skabes en bedre balance mellem den primære pleje og hospitalspleje. Der er ydet støtte til ordninger for omskoling og godkendelse af det nuværende medicinske og paramedicinske personale. Der er også leveret lægemidler, i første række til distrikts- og lokalsamfundsklinikker.

Projektelementer

Der er ydet faglig bistand og lån (4,5 mio. EUR) til 350 statslige apoteker i Kosovo med henblik på etablering af en ordning, som i sidste ende skal hvile i sig selv. Man har via et WHO-program ydet støtte til uddannelse af 350 huslæger og specialister samt forvaltende personale inden for sundhedsvæsenet (5,0 mio. EUR). Blodtransfusionstjenesten er blevet moderniseret med en central i Pristina (0,5 mio. EUR).

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

Det går fremad med indførelsen af en politik for den primære sundhedspleje i Kosovo; således behandles omkring 50% af patienternes første henvendelse til sundhedsvæsenet nu lokalt af personale som kender deres patienter. Det tilstræbes at nå op på 80%. Der er foretaget en distribution af de vigtigste lægemidler, og de står nu til rådighed i hele Kosovo til priser som befolkningen kan betale. Man har moderniseret blodtransfusionstjenesten, således at den forvaltes fra Pristina hvilket betyder at risikoen for overførsel af HIV/AIDS-smitte er reduceret kraftigt. Agenturet kan dog ikke gøre større fremskridt med hensyn til en udvikling af sundhedssektoren, sålænge UNMIK ikke har fået fastlagt en lægemiddelpolitik for hele Kosovo.

Følgende projekter, der blev startet af TAFKO i 1999, blev overtaget af agenturet pr. 23. februar 2000.

Lokaladministrationen - civilsamfundet

Lokaladministrationen, der varetager de lokale offentlige serviceydelser, blev i 1990'erne kraftigt forsømt med hensyn til betjeningen af Kosovos albanske befolkningsgruppe. Denne befolkningsgruppe reagerede ved at oprette parallelle uformelle institutioner ved hjælp af finansiering fra udlandskosovarene og frivillige bidrag fra de lokale. Dokumenter og arkiver blev destrueret, og udstyr blev fjernet og offentlige bygninger skadet, da de serbiske kosovarer forlod området i juli. UNMIK har fulgt den strategi at gribe ind for at sikre at lokalbefolkningens basale behov dækkes, og har skabt det fornødne grundlag for en demokratisk lokaladministration. UNMIK har udarbejdet et udkast til en revideret lokaladministrationslovgivning (en forordning om Kosovo-kommunernes selvstyre) der kan tjene som grundlag for indførelse af en mere demokratisk styreform.

Der blev afholdt lokale kommunevalg i oktober 2000, og man er kommet et stykke vej med hensyn til etablering af et pluralistisk og demokratisk ansvarligt lokalstyre, der forvaltes på en gennemsænkkelig måde af kosovarene selv. UNMIK's personale ude omkring i kommunerne har bestræbt sig på at få integreret mindretalssamfundene i kommunernes styringsstruktur. På centralt plan har OSCE arbejdet på at fremme menneskerettighederne og civilsamfundet gennem inddragelse af offentligheden og iværksættelse af kampagner.

Agenturets strategi - projektelementer

TAFKO ydede indtil februar 2000 - hvorefter denne opgave overgik til agenturet - praktisk støtte på kommunalt niveau til UNMIK's programmer for demokratisering og udvikling af kommunalstyret, idet man stillede ekspertrådgivning vedrørende kommunalforvaltning og genopbygningsmidler til rådighed. Man er i gang med at gennemføre 51 projekter for genopbygning af vigtige kommunale bygninger og retablering af tjenesteydelser. Medlemsstaterne har udstationeret 25 lokalforvaltningseksperter. De har arbejdet på lokalstyreniveau, med rådgivning såvel af praktisk art som vedrørende politikken på området (7,2 mio. EUR). Man har også støttet civilsamfundsprojekter i perioden op til lokalvalgene i oktober 2000 (0,5 mio. EUR).

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

De eksperter der er udsendt til kommunerne, har sammen med det lokale personale arbejdet på oprettelse af basale administrationsordninger og -procedurer. Dette arbejde har affødt en række tiltag til forbedring af kommunernes kapacitet, hvorved man bidrager til det mere langfristede arbejde på at retablere et livskraftigt lokalstyre via folkevalgte råd. Eksperterne har alle haft stor praktisk erfaring med lokalstyre- og kommunalforvaltning og dannede forbindelsesled mellem UNMIK og det lokale personale.

Kosovos beskyttelseskorps

UNMIK's rolle i Kosovo efter juli 1999 krævede hurtig reparation af veje og hurtig retablering af serviceydelser, og forudsætningen herfor var at man hurtigt fik gennemført offentlige indkøb og sørget for forvaltning af transport og udstyr. Korpset er stiftet som en rent civil organisation og har således ingen militære lovhåndhævelsesfunktioner.

Agenturets strategi - projektelementer

TAFKO ydede finansieringsstøtte til korpset således at det kunne spille en ledende rolle i genopbygningsarbejdet. En finansaftale med UNMIK danner grundlag for anskaffelse af

udstyr og redskaber, samt køretøjer til transport af materialer og personale til anlæggelse og reparation af veje, og logistisk kontor- og kommunikationsudstyr (5,0 mio. EUR).

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

Udstyret er bestilt, og man afventer nu leveringen.

Minerydning

Store mængder ueksploderet militært skyts og landminer fra NATO's bombning i 1999 og serbernes militære tilbagetog er stadig ikke uskadeliggjort. Rydningsarbejdet blev påbegyndt i juli 1999 og fortsat i 2000 som en hasteopgave fordi minefaren vanskeliggjorde landbrugsarbejde og transport og hindrede en tilbagevenden til normale forhold. De Forenede Nationers minerydningskoordinationscenter (UNMACC) oprettede en database hvori man registrerede samtlige minefelter (der var over 1000) med henblik på prioritering af arbejdet. Man iværksatte også en oplysningskampagne om minefaren.

Agenturets strategi - projektelementer

TAFKO bidrog med 6 mio. EUR til UNMACC's trust-fond, der finansierede minerydningen.

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

Det første af de to højest prioriterede minerydningsprojekter blev gennemført med EU-midler. Projekterne omfattede selve rydningsarbejdet, undersøgelse af om rydning var nødvendig i andre områder, lokale oplysningskampagner, samt bistand til mineofre. Programmet giver meget gode resultater, idet man har lært af erfaringen fra andre Balkan-konflikter. Takket været den hurtige rydning har det været muligt at reparere vigtige veje og broer.

Post og telekommunikation

Teleinfrastrukturen blev svært beskadiget under konflikten, og mange anlæg, centraler og transmissionslinjer blev totalt ødelagt. I 1990'erne var der kun meget ringe investering i reparation og udskiftning, og Kosovo har den laveste dækningsgrad i Europa, idet kun 6% af alle husstande har telefon. Postkontorerne er også beskadiget, og postvæsenet har kun få køretøjer i køreklar stand til at indsamle og omdele forsendelser. Det er ikke blot nødvendigt at genopbygge og modernisere tele- og postnettet, man må også iværksætte et egentligt lovgivningsarbejde vedrørende driftsprincipper og ansvarsområder. UNMIK har midlertidigt givet Kosovos tele- og postvæsen (PTK) beføjelser over disse serviceydelser.

Agenturets strategi - projektelementer

TAFKO støttede PTK's bestræbelser på at retablere sig som en fungerende institution, med bistand til minerydningsarbejdet omkring postkontorerne, indkøb af nyt udstyr og teknisk rådgivning. Der blev ydet midler til retablering af transit- og abonnentcentralen i Pristina. Der blev også bestilt en finansiel revision af PTK. Der blev indgået otte kontrakter om indkøb og levering af postbiler og udstyr til postvæsenet, og om to kursusprogrammer (8,0 mio. EUR).

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

Reparationen af teleanlæggene har givet en kraftig forbedring af det landbaserede telesystems funktion i Kosovo. Efter leveringen af nye postbiler har de fleste landdistrikter nu postbesørgelse.

Pristinas universitet

Pristinas universitet blev lige som de fleste andre uddannelsesinstitutioner i Kosovo svært forsømt i 1990'erne, og der må nu gennemføres store reparationer. De blev faktisk påbegyndt i 1998, men blev afbrudt af konflikten. Formålet med reparationsprogrammet var at sørge for at næste generation af studerende havde adgang til passende studie-, undervisnings- og indkvarteringsfaciliteter.

Agenturets strategi - projektelementer

Man er i gang med at nyindrette og reparere bygninger og undervisningsfaciliteter ved hjælp af en finansiering på 4,4 mio. EUR.

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

Der er allerede gennemført tydelige forbedringer af bygningerne, og nogle af faciliteterne er allerede taget i brug af universitetet og de studerende.

Udlevering af identitetskort

Et resultat af konflikten er at det meste af Kosovos lokale befolkning ikke længere er i besiddelse af vigtige retdokumenter såsom identitetskort. En afgørende forudsætning for at kunne retablere en velfungerende økonomi og demokratiske tilstande er at sådanne dokumenter er til rådighed. Det var også nødvendigt at gennemføre en hurtig registrering for at UNMIK hurtigt kunne afholde lokale valg.

Agenturets strategi - projektelementer

Agenturet har kun været involveret på den måde at man har finansieret et centralt indkøbs- og databasesystem, med tilhørende programmer og materiale og udstyr til fremstilling af identitetskort. Agenturet har også stillet ekspertstøtte til rådighed for ledelsen.

De vigtigste resultater og følgerne heraf inden for denne sektor

Nævnte faciliteter og uddannelse blev stillet til rådighed i god tid, men der blev kun uddelt 36 000 identitetskort, og UNMIK var derfor ude af stand til at udstede identitetskort til oktober-valget. Dette skyldtes i hovedsagen at den fælles registreringsarbejdsgruppe ikke havde foretaget den fornødne koordination. Forvaltningen af projektet er nu blevet overdraget til UNMIK's centrale registreringskontor, som for tiden kører en handlingsplan med det formål at producere 11 000 kort om dagen; projektet forventes afsluttet ved udgangen af juli 2001. Man er nu færdig med at oprette registrerings- og dokumentationscentre, dvs. med at nyindrette og tilpasse lokaler i de enkelte kommuner.

3.5 Overvågning

Agenturet oprettede en inspektionsgruppe i juli 2000 på grundlag af retningslinjer opstillet af direktionen. Der er tre inspektører som med regelmæssige mellemrum afgiver tilbagemeldinger i form af rapporter om projektafviklingen i samtlige sektorer, og som kontrollerer at kontraktresultater opfylder projektspecifikationer, bl.a. for så vidt angår gennemførelse af målsætninger, overholdelse af tidsplaner, sociale følger samt profileringsgrad. Inspektørerne afgiver uafhængige udtalelser, således at man får en hurtig varsling om potentielle problemer og kan fremsætte forslag til afhjælpning heraf. Hertil

kommer at de bidrager med observationer vedrørende sektorstrategi, finansieringsforslag og projektspecifikationer med henblik på forbedring af programmets kvalitet.

Energi-, transport-, bolig- og landbrugssektoren er genstand for særlig opmærksomhed. De har behandlet strategidokumenter og finansieringsforslag og fremsat bemærkninger til alle sektorer. Man har lagt særlig vægt på emner af tværgående relevans, benchmarking og fastlæggelse af kontrollerbare indikatorer.

3.6 Vurdering af sociale virkninger

Agenturet har bevæget sig mere og mere væk fra nødbistand og over mod en mere langfristet udviklingspolitik, og har i denne forbindelse inddraget den sociale dimension i planlægningen, ikke mindst for så vidt angår ligestillingsproblematikken, mindretalsanliggender og menneskerettigheder. Formålet er at konstatere hvilke specifikke behov visse særlige udsatte grupper har med hensyn til ligestilling og adgang til ressourcer, og at tage det fornødne hensyn hertil. Gennem år 2000 har den lokale befolkning i stadig højere grad deltaget i og fået undervisning i agenturets programmer, og bestræbelserne på at støtte og styrke de lokale institutioners og organisationers kapacitet er blevet lagt i fastere rammer.

Agenturet foretager derfor undersøgelser af de sociale virkninger som led i et overordnet ønske om at fastslå hvor stor virkning sektorprogrammerne har på befolkningen, og om at finde gennemførelsesmetoder som er mere effektive både med hensyn til resultater og med hensyn til ressourceudnyttelsen. Disse undersøgelser bygger på en systematisk tværgående indkredsning, analysering og evaluering af hvilke sociale virkninger projekter og programmer har på enkeltpersoner, samfundsgrupper og lokalsamfund; de udledte oplysninger anvendes derpå i beslutningsprocessen. Heri indgår analyser af de sociale forhold, udarbejdelse af prognoser over hvordan de ændres hvis bestemte aktioner eller alternativer iværksættes, samt indkredsning af metoder til afhjælpning af ændringer som den berørte befolkningsgruppe finder negative. Der er hidtil foretaget undersøgelser inden for landbrugs- og boligsektoren.

4. PROGRAMMET FOR NØDHJÆLP TIL SERBIEN

Ministrene besluttede på et rådsmøde om generelle anliggender i oktober 2000 at agenturets mandat skulle udvides til også at omfatte Serbien og Montenegro. Herefter hjalp agenturet Kommissionen med at opstille et program for nødhjælp til Serbien (180 mio. EUR), idet man bistod med uformel rådgivning og deltog i samarbejdet omkring tilrettelæggelsen af de vigtigste programmer. Den 8. januar 2001 overdrog Kommissionen ansvaret for gennemførelsen af disse programmer til agenturet.

Kommissionens prioriteringsliste for nødhjælp omfattede de dårligst stillede områder i Serbien. De tidligere projekter, der var blevet iværksat i oktober 1999 for at hjælpe demokratiske serbiske kommuner ('Olie for demokrati') og i juli 2000 ('Skoler til det demokratiske Serbien') omfatter nu samtlige kommuner.

Agenturet har medvirket ved tilrettelæggelsen af følgende programelementer:

Energi

Fyringsolie

Der leveres fyringsolie til 60 kommunale fjernvarmeværker (som betjener ca. 80% af befolkningen), skoler, og opvarmning af hospitaler. Kraftværker og kulminer får leverancer til 30,0 mio. EUR. Olien er nået frem til trods for meget store logistiske problemer i forbindelse med så store fyringsolieleverancer i vintermånederne. Leverancerne overvåges nøje af et mandskab på 100 rundt om i Serbien for at undgå tyveri og misbrug. Der er planlagt endnu en leverance af fyringsolie finansieret med de midler der er til overs fra pakken på 180 mio. EUR. Dette vil give mulighed for at programmet kan fortsætte gennem det værste af vinteren frem til udgangen af marts 2001.

Import af el

En stor del af den elektricitet som Serbien har behov for, indføres nu fra EU, hvilket har hjulpet med til at stabilisere el-forsyningen i denne vinter (45,0 mio. EUR). I februar 2001 blev der kørt en stor reklamekampagne i tv og i pressen både for at gøre opmærksom på EU's bidrag og for at tilskynde til energibesparelse.

Reservedele til kulminer

Der er indgået kontrakter (7,0 mio. EUR) om levering af vigtige reservedele til sikring af minernes produktion.

Medicin

Den Europæiske Union leverer vigtig medicin og lægemidler til 160 offentlige apoteker og 175 sundhedscentre rundt om i Serbien. I december begyndte man at levere lokalt fremstillede lægemidler til offentlige apoteker (11,0 mio. EUR), medens der var planlagt levering af indførte lægemidler og hospitalsleverancer til marts 2001 (6,0 mio. EUR). Støttemodtagerne og den brede offentlighed er blevet holdt godt underrettet om dette program via plakater og brochurer der uddeles på apotekerne. Der er fremstillet tv-reklamer som transmitteres i begyndelsen af februar for at informere offentligheden om programmet. Takket være dette program har Serbiens befolkning nu igen fået adgang til vigtige lægemidler som ikke har

kunnet fås gennem de seneste år, samtidig med at der er sat gang i Serbiens egen lægemiddelindustri. Produktionen af visse produkter, såsom insulin, er blevet genstartet som et direkte resultat af programmet.

Fødevarer

Der er undertegnet en kontrakt for 24,5 mio. EUR med Verdensfødevareprogrammet om levering af 15 000 tons sukker og vegetabilsk olie til forbrugere i Serbien. Disse fødevarer sælges til priser som befolkningen kan betale; en del af indtægterne herfra sættes til side i en fond der skal fremme retableringen af landbruget i Serbien. Programmet overvåges nøje af en stor inspektørgruppe. Der har været visse problemer med at få den nødvendige tilladelse til indførsel af disse fødevarer på grund af den komplekse lovgivning for fødevarers sikkerhed, men de første varer blev sat til salg i februar.

Byer og skoler for et demokratisk Serbien

Man er i gang med at forberede inddragelsen af samtlige 160 kommuner i Serbien i sidste års program (Skoler for demokrati). Gennem programmet støtter man også kommunale projekter (f.eks. reparation af vandforsyning, samt affaldsindsamling). Man er i gang med en detaljeret undersøgelse af behovene. Alle kontrakter forventes undertegnet ved udgangen af juni 2001 (25,0 mio. EUR).

Medierne

Det svenske Helsinki-udvalg yder støtte i form af gavebistand på 500 000 EUR til uafhængige medier i Serbien. Dette program er en opfølgning af den støtte som EU ydede sidste år til uafhængige medier.

5. FINANSFORHOLD

5.1 Agenturets budget

Agenturet havde et startbudget på 266 mio. EUR for 2000. Ved årets udgang var budgettet efter forskellige forhøjelser vokset til 682 mio. EUR. Dette slutbudget omfatter et ekstrabeløb på 171 mio. EUR til bistand til Kosovo; det blev stillet til rådighed kort tid før udgangen af 2000, til udbetaling i 2001.

Kommissionen forhåndstildelte dette ekstrabeløb på baggrund af agenturets evne til hurtigt at iværksætte programmer. Budgettet for 2000 omfattede også andre midler såsom 177 mio. EUR til programmet for nødhjælp til Serbien (se bilag D for nærmere oplysninger).

EF's budgetmyndighed, dvs. Parlamentet og Rådet, gav tilladelse til at op til 8% af 2000-budgettet kunne afsættes til agenturets drift, dvs. udstyrs- og lønomkostninger. De faktiske driftsomkostninger blev på 8,5 mio. EUR, dvs. kun 2,5% af agenturets nye bevillinger til Kosovo i 2000. Det vil således sige at agenturet i årets løb har udnyttet 97,5% af sine budgetmidler direkte til bistandsprojekter.

Ved udgangen af december 2000 havde agenturet indgået kontrakter for projekter til et beløb på 241 mio. EUR. Heraf var 86% indgået på grundlag af den sædvanlige udbudsprocedure, medens de resterende 14% var blevet indgået på grundlag af forenklede eller fremskyndede procedurer. Ved årets udgang havde agenturet indgået kontrakter for 92% af de midler der var afsat til bistand til Kosovo i 2000, og udbetalt 53%, når man ser bort fra de midler der var blevet stillet til rådighed i begyndelsen af december.

Agenturets kontraktafdeling har med et personale på 6 forberedt 320 kontrakter, medens budgetafdelingen har behandlet omkring 1170 projektudbetalinger. I gennemsnit tog udbetalinger 13 dage, regnet fra fakturaens ankomsttidspunkt til udstedelsen af bankanvisningen. Heri indgår den nødvendige godkendelse af rapporterne.

5.2 Finansforvaltning

Agenturets finans- og budgetforvaltningsprocedurer har været en medvirkende årsag til at man har opnået så gode resultater med hensyn til en effektiv forberedelse og gennemførelse af projekterne.

Der er oprettet et helt selvstændigt regnskabssystem for budget, interne regnskaber og likviditetsstyring. Agenturet har valgt at bruge systemer der er anbefalet af De Europæiske Fællesskabers institutioner samt af Revisionsretten. Til budgetkontrollen anvender agenturet samme system (SINCOM) som Kommissionen for Det Europæiske Fællesskab. Til international betaling anvender man et elektronisk system baseret på sikker telekommunikation, således at kontrahenterne hurtigt får midlerne overført.

Agenturet har udarbejdet et sæt procedurer som er offentliggjort i en håndbog hvortil alle medarbejdere har elektronisk adgang. Denne håndbog indeholder regler og procedurer for udbud, kontraktindgåelse og regnskabsføring, samt diagrammer over arbejdsgangen, jobbeskrivelser, forordninger osv. Alle nye instrukser og særlige retningslinjer indsættes i håndbogen. I disse retningslinjer har man bevidst taget udgangspunkt i hvad der betragtes som god praksis i andre eksterne EF-programmer. Anbefalinger fra Revisionsretten og EF's generaldirektorat for intern revision indgår også. Man har udarbejdet tjeklister - der anvendes

for alle projekter og som ajourføres med regelmæssige mellemrum - for udarbejdelse af kontrakter og udbetalinger.

Agenturet har oprettet et internt edb-net i den operative central i Pristina, og agenturet har sit eget netsted. Med udnyttelse heraf har man skabt et edb-baseret informationssystem til brug for det personale der forvalter bistandsprojekterne. Dette har givet en nemmere og hurtigere adgang til al information vedrørende programmer, projekter og kontrakter, samt deres finansielle status. Der er opstillet tjeklister - der anvendes for alle projekter og som ajourføres med regelmæssige mellemrum - for udfærdigelse af kontrakter og udbetaling af midler.

Agenturet blev i juli 2000 besøgt af eksperter fra Kommissionens generaldirektorat for revision; de afgav positiv udtalelse om agenturets interne finansforvaltningssystem. Revisionsretten foretog i december 2000 en indgående undersøgelse af agenturets regnskaber. Slutrapporten var endnu ikke færdig ved redaktionens afslutning. Revisorerne gav i de første konklusioner af deres to uger lange besøg udtryk for deres tilfredshed med at agenturet fungerede både hurtigt og effektivt trods de vanskelige arbejdsvilkår.

5.3 Forvaltningsstruktur

Personalet

Hugues Mingarelli blev på forslag af Kommissionen udnævnt som direktør for agenturet på det første møde i dettes direktion den 17. januar 2000. Direktionen godkendte på sit andet møde den 28. februar en personaleplan, der indebar ansættelse af 51 midlertidigt ansatte og 34 lokalt ansatte til varetagelse af den generelle afdeling i Thessaloniki og de tre kontorer i Pristina (dvs. planlægning, drift og finans - se agenturets organisationsplan i bilag B). Direktionen gav den 24. juli tilladelse til at øge antallet af lokalt ansatte til 54 for år 2000.

Man er nu næsten færdig med at ansætte personale; personalesituationen pr. 1.2.2001 var som følger: 10 midlertidigt ansatte og 10 lokalt ansatte på agenturets hovedkontor i Thessaloniki (der gik i gang med arbejdet den 2. maj 2000); 40 midlertidigt ansatte og 42 lokalt ansatte ved den operative central i Pristina; samt 2 lokalt ansatte ved reservekontoret i Skopje (der hovedsageligt arbejder med at fremskynde toldbehandlingen af projektmaterialer der sendes til Kosovo). En del af personalet i Pristina, som senere er blevet overført til de nye operative centraler, må imidlertid erstattes.

Efter beslutningen om at udvide agenturets mandat til også at omfatte Serbien og Montenegro blev der forelagt en ny personaleplan for år 2001; den blev godkendt af direktionen den 15. december. I henhold til denne skal der ansættes 33 midlertidigt ansatte og 61 lokalt ansatte til Beograd, 7 midlertidigt ansatte og 10 lokalt ansatte til Podgorica, samt yderligere 6 og 7 midlertidigt ansatte til henholdsvis den operative central i Pristina og agenturets hovedsæde i Thessaloniki. Hermed er antallet af midlertidigt ansatte vokset til i alt 104 og antallet af lokalt ansatte til i alt 142. I begyndelsen af februar 2001 var 15 midlertidigt ansatte og 30 lokalt ansatte indsat i deres stillinger i Beograd, og 6 midlertidigt ansatte og 2 lokalt ansatte havde påbegyndt deres arbejde i Podgorica.

Nogle af ansættelserne til Beograd måtte gennemføres øjeblikkeligt og direkte i december, da agenturet af Kommissionen havde fået overdraget forvaltningen af 2000-programmet for nødhjælp til Serbien. De fleste ledige stillinger er imidlertid blevet - og vil fortsat blive - slået op. Som fastsat i artikel 10 i Rådets forordning (EF) nr. 2667/2000 af 5. december 2000 følger agenturet Kommissionens regler (dvs. dennes personalevedtægt) med hensyn aflønning, godtgørelser og arbejdsvilkår.

Operative centraler

I Pristina er den operative central indkvarteret i Kosovo-museet, som UNMIK allerede tidligere havde afsat gratis til TAFKO. Grækenlands regering og Montenegros regering har også stillet gratis lokaler til rådighed for agenturet, i henholdsvis Thessaloniki og Podgorica. I Beograd har agenturet lejet sig ind midlertidigt (i seks måneder, dvs. indtil den 9.7.2001) i afventning af at forbundsregeringen eller den serbiske regering træffer beslutning om hvorvidt den vil stille gratis lokaler til rådighed. I Skopje har man lejet et lille kontor til en minimal leje.

Aftaler om hovedsæde og kontorer

Den 26. juni undertegnede agenturets direktør og den græske regering en aftale vedrørende hovedkontoret. I denne aftale - som man stadig arbejder på at gennemføre - fastlægges agenturets og personalets stilling med hensyn til privilegier og immunitet. Efter forhandling med regeringerne i den Tidligere Republik Jugoslavien, Serbien og Montenegro om aftaler vedrørende de øvrige kontorer blev der indgået aftaler i februar 2001.

Administrationsbudgettet

Med henblik på agenturets administrationsudgifter godkendte man i henholdsvis januar og april et oprindeligt budget på 5 mio. EUR og et tillægsbudget på 15 mio. EUR. I oktober blev 11,5 mio. EUR omfordelt til projekter. Administrationsbudgettet for det pågældende år blev derfor på 8,5 mio. EUR hvilket repræsenterer 2,5% af agenturets 2000-budget for Kosovo.

BILAG A

AGENTURETS DIREKTIONSMØDER I THESSALONIKI I 2000

Dato	Vigtigste emner og beslutninger
17. januar	• Oprettelse af direktion • Udpegelse af direktør • Accept af den græske regerings tilbud om lokaler i Thessaloniki • Vedtagelse af et foreløbigt budget for 2000 (5 mio. EUR) og godkendelse af en foreløbig personaleplan
28. februar	• Drøftelse af agenturets sprogordning og indledende drøftelser af agenturets arbejdsprogram for Kosovo i første halvår • Vedtagelse af agenturets budget for 2000 (266 mio. EUR) • Godkendelse af den reviderede personaleplan, en standardkontrakt for ansættelser, samt særlige bestemmelser for midlertidigt personale baseret i Pristina • Oprettelse af et rådgivende udvalg for indkøb og kontrakter
24. marts	• Drøftelse af sprogordning, det årlige arbejdsprogram for Kosovo og forvaltningsspørgsmål • Vedtagelse af direktionens forretningsorden • Forelæggelse af et revideret årligt budget (296 mio. EUR, medregnet de 30 mio. EUR der blev overført fra 1999 til 2000). • Indvielse af agenturets lokaler i Thessaloniki
27. april	• Bekræftelse af det årlige arbejdsprogram for Kosovo (endelig version af 6. april, på grundlag af skriftlig procedure indledt den 29. marts) • Enighed om udkast til forslag til endnu et genopbygningsprogram for Kosovo (140 mio. EUR), samt om agenturets driftsomkostninger (15 mio. EUR), med henblik på forelæggelse for <i>Obnova</i>-forvaltningsudvalget og vedtagelse i Kommissionen • Vedtagelse af principper for indgåelse af kontrakter • Udnævnelse af agenturets regnskabsfører og to stedfortrædende regnskabsførere

29. maj	• Udveksling af synspunkter med J. Dixon, stedfortræder for generalsekretærens særlige repræsentant (UNMIK søjle IV) • Enighed om udkast til programmer for økonomisk udvikling (25 mio. EUR) og sundhed (10 mio. EUR) • Vedtagelse af agenturets finansforordning, samt beslutning om oprettelse af en Imprest-konto for presserende administrationsudgifter af beskeden størrelse • Forelæggelse af 2. revision af det årlige budget (stadig 296 mio. EUR, men med tekniske ændringer i afsnit III)
26. juni	• Drøftelse af sprogordning • Registrering af omfordelingen af 5 mio. EUR fra 1999-budgettets reserve til minerydning (2 mio. EUR) og programmet for retablering af beskæftigelsen i landsbyerne (3 mio. EUR)
24. juli	• Drøftelse af energisituationen i Kosovo i 2000-2001, Trepca minekomplekset, samt afviklingen af 2000-projekterne • Godkendelse af 2. revision af personaleplanen (lokalt ansatte), agenturets tiltrædelse af OLAF-aftalen og oprettelse af en Imprest-konto for kontoret i Skopje • Udnævnelse af en 3. stedfortræder for regnskabsføreren
15 september	• Drøftelse af agenturets overvågningsprocedurer og forvaltningsanliggender • Uformel vurdering af besøg i Pristina den 13.-14. september
12. oktober	• Færdiggørelse af udkastet til handlingsprogram vedrørende den foreslåede anvendelse af de ekstra 40 mio. EUR der var blevet frigivet af Europa-Parlamentet • Godkendelse af omfordelingen af 11,5 mio. EUR fra administrationsbudgettet til opgavebudgettet, samt godkendelse af ændring af det årlige arbejdsprogram • Vedtagelse af 3. revision af det årlige budget (334 mio. EUR) • Drøftelse af agenturets forslag til genopbygningsbistand til Kosovo i 2001

13. november	• Udveksling af synspunkter med A. Bearpark, stedfortræder for generalsekretærens særlige repræsentant (UNMIK søjle IV) • Godkendelse af udkast til programmer for genopbygning af infrastrukturer og økonomisk udvikling i Kosovo i 2001 (171 mio. EUR) og agenturets driftsomkostninger for første halvår af 2001 (4 mio. EUR) • Vedtagelse af 4. revision af det årlige budget (507 mio. EUR, medregnet 171 mio. EUR for 2001)
15. december	• Information fra Kommissionen om den nye CARDS-forordning og agenturforordningen • Drøftelse af afviklingen af 2000-programmerne i Kosovo og forvaltningsanliggender • Godkendelse af udkastet til programmet for støtte til genhusning, institutioner, vandforsyning/spildevand og sundhed i Kosovo i 2001 (100 mio. EUR) samt agenturets driftsomkostninger i 2. halvår af 2001 og begyndelsen af 2002 (10 mio. EUR) • Vedtagelse af 5. revision af det årlige budget for 2000 (682 mio. EUR, medregnet midlerne til Serbien), det første agenturbudget for 2001 (129 mio. EUR), personaleplanen for 2001, og de særlige bestemmelser for midlertidigt ansatte baseret i Beograd og Podgorica • Godkendelse af oprettelsen af operative centraler i Beograd og Podgorica

BILAG B

DET EUROPÆISKE GENOPBYGNINGSAGENTUR - ORGANISATIONSPLAN

		Direktion	EF-Kommissionen		
		Direktør			
Operativ afdeling Podgorica, Montenegro	Operativ afdeling Beograd, Serbien	Operativ afdeling Pristina, Kosovo	Planlægnings- afdeling*	Finans- afdeling*	General- sekretær**
	Overvågning	Overvågning	Planlægning	Kontrakt- grupper	Direktions- sekretariat
	Energi	Energi	Ekstern koordination	Finans- grupper	Administration ***
	Transport og infrastrukturer	Transport og infrastrukturer	Evaluering	IT-gruppe	Information og kommunikation
	Vand og miljø	Vand og miljø			
	Virksomheder	Virksomheder			
	Landbrug	Landbrug			
	Sundheds- væsenet	Sundheds- væsenet			
	Opbygning af institutioner	Opbygning af institutioner			* Baseret i Pristina, Kosovo
	Den økono- miske/sociale sektor	Den økono- miske/sociale sektor			** Baseret i Thessaloniki, Grækenland
	Civil- samfundet	Genhusning af befolkningen			*** Herunder reservekontoret i Skopje, FYROM

* Baseret i
Pristina, Kosovo

** Baseret i
Thessaloniki,
Grækenland

*** Herunder
reservekontoret i
Skopje, FYROM

BILAG C

OVERSIGT OVER AGENTURETS PROGRAMMER I KOSOVO, PR. 31.12.2000 (i 1000 EUR)

År	Program/projekt	Bevilget (A)	Kontrakt-beløb (B)	B/A	Udbetalt (C)	C/A	C/B
1998 ¹⁾	Universitet, foder, tømmer	7 509	7 509	100%	6 641	88%	88%
1999 ²⁾	Bevillinger juli 1999 - februar 2000						
	Skadesvurdering	3 496	3 496	100%	3 496	100%	100%
	Offentlige serviceydelser	5 000	5 000	100%	5 000	100%	100%
	Foranstaltninger i mindre målestok	1 000	972	97%	967	97%	99%
	Offentlige værker	9 000	8 613	96%	8 151	91%	95%
	Told (forvaltet af Kommissionen)	3 000	3 000	100%	2 708	90%	90%
	Registrering af identitetskort	5 000	4 979	100%	4 493	90%	90%
	Genhusning	14 000	13 907	99%	12 312	88%	89%
	Retablering af lokale myndigheder	2 200	2 200	100%	1 905	87%	87%
	Beskæftigelse og istandsættelse i landsbyer	7 500	7 384	98%	5 884	78%	80%
	Agenturets driftsomkostninger	5 000	5 000	100%	3 622	72%	72%
	Vandforsyning (i større byer)	3 000	2 937	98%	2 101	70%	72%
	Transport	6 300	5 367	85%	4 490	71%	84%
	Minerydning	6 000	4 000	67%	4 000	67%	100%
	Kommunaladministration	13 000	12 814	99%	8 203	63%	64%
	Civilsamfundet	500	462	92%	298	60%	64%
	Kosovos beskyttelseskorps	5 000	5 000	100%	2 711	54%	54%
	Istandsættelse af hospitalet i Mitrovica	1 000	1 000	100%	513	51%	51%
	Energi	13 000	9 915	76%	6 583	51%	66%
	Landbrug	1 000	1 000	100%	230	23%	23%
	Virksomheder	5 000	2 709	54%	1 834	37%	68%
	Centraladministrationen	2 000	1 507	75%	696	35%	46%
	Administrativ og faglig bistand	6 000	3 038	51%	1 614	27%	53%
	Forundersøgelser	2 000	1 376	69%	351	18%	25%
	Post og telekommunikation	8 000	5 852	73%	1 045	13%	18%
	I alt pr. 31.12.2000	126 996	111 528	88%	83 206	66%	75%
2000 ³⁾	Bevillinger februar 2000 - november 2000						
	Offentlige serviceydelser	10 000	10 000	100%	10 000	100%	100%
	Indførsel af energi	20 000	20 000	100%	16 160	81%	81%
	Genhusning	55 000	54 123	98%	32 322	59%	60%
	Energi	60 000	57 523	96%	35 467	59%	62%
	Landbrug	10 000	9 658	97%	5 074	51%	53%
	Transport	15 000	11 879	79%	7 261	48%	61%
	Agenturets driftsomkostninger	3 500	1 832	52%	1 339	38%	73%
	Virksomheder	15 000	11 992	80%	3 512	23%	29%
	Vand	10 000	10 000	100%			
	Sundhed	10 000	5 626	56%	1 281	13%	23%
	Counterpart-midler fra gødningsstoffer	1 831	102	6%	55	3%	54%
	I alt I	210 331	192 736	92%	112 473	53%	58%
	Bevillinger i december 2000						
	Indførsel af energi II	8 000	8 000	100%			
	Genhusning II	5 000	4 977	100%			
	Affald	5 000	172	3%			
	Energi II	30 000					
	Istandsættelse af fjernvarmeanlæg	3 500					
	I alt II	51 500	13 148	26%			
	I alt pr. 31.12.2000	261 831	205 884	79%	112 473	43%	55%
I alt		396 336	324 921	82%	202 321	51%	62%

Bemærkninger:

¹⁾ Disse midler blev bevilget af EF-Kommissionen i 1998

²⁾ Disse midler blev bevilget af TAFKO i 1999. Nævnte projekter og resten af midlerne blev overdraget til agenturet

³⁾ Disse midler blev bevilget af agenturet i 2000

BILAG D

OVERSIGT OVER AGENTURETS BUDGET FOR ÅR 2000 (I 1000 EUR)

Indtægter

Tilskud fra EF-Kommissionen

EF's 2000-budget for Kosovo

Overført fra andre EF-budgetkonti til Kosovo (december 2000) ¹	171 000,0
Overført fra EF's budgetreserve til Kosovo (november 2000)	40 000,0
EF's oprindelige 2000-budget for Kosovo (november 2000)	11 500,0
EF's oprindelige 2000-budget for Kosovo (juli 2000)	10 000,0
EF's oprindelige 2000-budget for Kosovo - driftsomkostninger (juli 2000)	3 500,0
EF's oprindelige 2000-budget for Kosovo (juni 2000)	25 000,0
EF's oprindelige 2000-budget for Kosovo (maj 2000)	140 000,0
Overført fra EF's 1999- til 2000-budget til arbejdet i Kosovo (februar 2000)	30 000,0
Subtotal	431 000,0

EF's 1999-budget for Kosovo

EF's 1999-budget for Kosovo, overført fra TAFKO (februar 2000)	65 905,5
EF's 1999-budget for Kosovo - driftsomkostninger	5 000,0
Subtotal	70 905,5

EF's 2000-budget for Serbien

EF's oprindelige 2000-budget for Serbien (december 2000)	175 000,0
EF's oprindelige 2000-budget for Serbien - driftsomkostninger	2 000,0
Subtotal	177 000,0

Diverse

Bankrenter	700,0
Counterpart-midler - foder og gødningsstoffer	2 720,0
Subtotal	3 420,0

I alt **682 325,5**

Udgifter

Personale (Pristina, Thessaloniki og Skopje)	5 817,7
Subtotal	

Bygninger, udstyr og driftsomkostninger (Pristina, Thessaloniki og Skopje)	5 392,3
Subtotal	

Projekter

Kosovo-projekter iværksat i 1999 af TAFKO, senere overdraget til agenturet	65 905,5
Kosovo-programmet iværksat i 2000, som skal gennemføres af agenturet	430 220,0
Serbiensprojekter iværksat i 2000 af EF-Kommissionen, som er overdraget til agenturet	175 000,0
Subtotal	671 125,5

I alt **682 325,5**

¹ Midler der er bevilget i 2000 til anvendelse i 2001

KONTAKTADRESSER

Det Europæiske Genopbygningsagentur

Hovedkontor

Thessaloniki - Egnatia 4, Thessaloniki 54626, Grækenland

Tlf. +30 31 505 100, fax +30 31 505 172

Operative centraler

Pristina - The Museum, Miladin Popovic, Pristina, Kosovo

Tlf. +873 762 066 077, fax +873 762 066 019

Beograd - Trg Republike 5/IV, Beograd 11000, Serbien

Tlf. +381 11 30 234 00, fax +381 11 30 234 55

Podgorica – Urb. Parcel 137, Gorica C, Podgorica 81000, Montenegro

Tel. +381 81 231 740, fax +381 81 231 741

Reservekontor

Skopje - Paleta Makedonia, Marsal Tito 12, Skopje 1000, FYROM

Tlf. +389 91 290 366, fax +389 91 225 350

info@ear.eu.int

www.ear.eu.int